

Halászzati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

IX. évfolyam

2008/
Augusztus

A Haltermelők Országos Szövetsége és TermékTanácsa
információs és marketing hírlevele

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György

A papírhajótól a modern tógazdálkodásig

Amikor leültünk egyszerre négy témakörben interjút készíteni Lévai Ferencsel, az Aranyponty Zrt. elnök-vezérigazgatójával, a Haltermelők Országos Szövetsége és TermékTanácsának társelnökével, nem gondoltuk, hogy egy időutazáson is részt veszünk. Pedig a témakörök a napi aktualitásokat érintik, hiszen szó volt a „vizes” tárgyalásokról, az Európai Halászzati Alap pályázati kilátásairól, a nyári halellátás helyzetéről és nem utolsósorban arról, hogy Lévai Ferencnek ezen túl jár a címzetes főiskolai tanár titulus. Csakhogy a társelnök – ami persze korántsem baj – történelmi távlatokból közelítette meg a válaszokat.

• Ritkán múlik el úgy 2–3 év, hogy ne ismernék el a munkáját, nem csak a halászzatban: szülővárosa díszes emlékére éppúgy a vitrinjében van, mint a Fejér megyétől kapott Széchenyi-díj vagy a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje. Most pedig hadd kezdjem azzal a beszélgetéssel, hogy egyes hírek szerint ezen túl tanár úrnak is szólíthatom Önt, hiszen a kecskeméti főiskola címzetes főiskolai tanárnak nevezte ki. Igaz a hír?

– Ha nem is sajnós, de a hír igaz. Magam is meglepődtem ezen a kedves figyelemre. Az az igazság, hogy több egyetem és főiskola is tart itt nálunk gyakorlati képzéseket. Kedvelem a fiatalokat – még akkor is, ha nem lányokról van szó, de a megleghívónuláson sem vettem részt, mert nem vagyok érintettje az ügynek – és szívesen foglalkozom velük. A kecskeméti főiskola kezdeményezte a címzetes tanári cím adományozását, éppen az a főiskola, amelynek köze sincs a halászzathoz, de a Rétimajorba hozzánk járó hallgatók képzésen vesznek részt: a dísznövénytermesztés, a kert- és tájépítészet gyakorlati oldalát itt, nálunk ismerhetik meg. Ha ugyanis valaki erre jár, láthatja, hogy őshonos fákat igyekszünk telepíteni, hiszen a faszorokot nyír- és fűzfából telepítettük. Van itt például egy kis klóngyűteményünk, nemes nyárból, kosárfonó fűzből, de akad a környéken olyan genetikai alap, mint a fekete vagy rezgő nyáré, amelyet bevizsgáltattunk, s kiderült, hogy a legjobb magyar őshonos fák

FOTÓK: HAJTUN GYÖRGY

Lévai Ferenc elnök-vezérigazgató

egyikét tartjuk itt mintegy harminc óriás termető, gyönyörű, tiszta vérvonalú fák képeiben. Most éppen egy rozáriumot, egy kis rózsakertet alakítunk ki, s minden évben 20–30 ezer virágpalántát nevelünk fel. Azt szeretem, hogy ami körülvesz, az lehetőleg értékes, a szemnek szép és a jövőnek is szóló dolog legyen. Ilyen a saját házunk tája is, hiszen ezen a tanyán – amikor megvettük – néhány öreg cipruson kívül nem volt semmi más, mert „gondos” elődeink tüzelőnek kivágták a fákat. Nagy öröömöm, hogy a tíz évvel ezelőtt ültetett három diófa alatt ma már kényelmesen megpihenhetünk a lombok árnyékában. S amit még lé-

Tartalom:

Hortobágy ma már

a haláról is híres _____ 4

Erősödő akvakultúra az EU-ban _____ 6

A bajai hal nagy napja _____ 8

nyegesnek tartok: világéletemben szerettem a megszerzett tudást továbbadni, nálam nincs titok, bárki jön és bárki kérdez a tapasztalataimról, természetvédelemlről, halászzatról, ha tudok, szívesen válaszolok.

• Ha már a hírekkel kezdtük, folytassuk is azzal: felkérték arra, hogy írja meg a magyar halászzat történetét...

– A keszthelyi egyetemről kaptam felkérést egy ilyen tankönyv megírására. Hasonló mű természetesen már korábban is született, de az utóbbi 30–50 év eseményeit a magam szemszögéből is szeretném megírni. Többek között azt is, hogyan alakult ki a mai modern tógazdálkodás Magyarországon, mi az a multifunkcionalitás, a biodiverzitás fenntartása és a többi. Ezt a témakört még nem dolgozták fel, s remélem, Szent Péter szán annyi időt nekem, hogy megírhattam ezt. Hiszem ugyanis, hogy aki nem ismeri a múltat, az a jelenben sem lehet sikeres. Gyakran lépünk újra meg újra ugyanabba a folyóba: gyakran találkozunk a termelésben olyan kérdésekkel, amelyekkel 20–30 éve már szembesültünk. Csak egy példát engedjen meg: másfél évtizede agyagos anyaggyerő helyekből készítettünk ivadéknevelő tavakat. Iszonyúan néztek ki, sárga, homokos, agyagos volt a talaj, egy szál fű, növény, gaz nem volt. Am igen jó eredmények születtek az előnevelt hal megmaradásában vagy az egynyaras nevelésben: amikor visszaszámoltunk, az egy hektáros tóban 3 tonnás termést értünk el. Nem értettük az egészet, de a régi halas könyveimet olvasva kiderült, hogy az első német tógazdák agyagot vertek le az etetőkaró környékére. Először azért, hogy a takarmány ne az iszapba hulljon. Később kiderült, hogy ha a takarmányba néhány százalék agyagot kevernek, akkor sokkal szilárdabb a hal vázszerkezete, egészsége-

(Folytatás a 2. oldalon)

A papírhajótól a modern tógazdálkodásig

(Folytatás az 1. oldalról)

sebb, keményebb a hal. Most, amikor intenzívebben takarmányozunk, ez fokozottan igaz, hiszen főleg gabonafélékkel etetünk, s ebben kevés a méisztartalom, de a halnak szüksége van erre. Az ember tehát mindig tanul és okosodik. Annak azért örülök, hogy Magyarországon jó a felsőoktatási képzés, hiszen szinte minden egyetemen van már halászati tanszék is. Annak persze még inkább örülnék, hogy ha az egyetemek mellett egy halászati szakmunkásképző iskola is működne, és mondjuk, kétszer annyi halász szakmunkást tudnánk képezni, mint ahány szakmérnököt. Olyanokból tavat már biztosan rekeszthetnénk, de embert, aki megfoltozza a hálót, s pontosan tudja, hogy egy erős déli szélnél hogyan kell a tanyát vetni, hogy fogjunk is, abból bizony kevés van. Azt gondolom,

mert, hogy az iskola után rohantam a vízpartra. Szegények voltunk, mint a környéken akkor mindenki, s talán 12–13 éves lehettem, amikor először volt olyan labdánk, amit nem a Dunából fogtunk és nem volt lyukas. De csodálatos volt halat fogni, s már korán belém nevelték, hogy mindig hasznosnak kell lenni. Ha hazavittem 15 darab kis szélhajtó küszt, népies nevén snecit, akkor a nagymama megdicsért érte. Vagy gyorsan megpucolva beletette egy vas tepsibe és megsütötte ebédre, vagy összevágta őket, s egy kis darával a kacsáknak adta, amelyek jobban híztak ettől az ételtől. Tudtam, hogy hasznos dolgot tettem. Sajnos, ma elveszük ezt az érzést a gyerekeinktől, hiszen már 3–4–5–6 évesen a számítógép elé ültetjük őket, a mobiltelefont előbb tanulják meg kezelni, mint az ajtókilincset. Elveszük tőlük azt az örömet, amit a kétkezi fizikai munka hasznosságátudata

– A természetközelség yalóban eltűnt a városok terjeszkedésével. Én a legnagyobb pofont még azért kaptam, mert 12 évesen Csíky tanár úr óráján a pad alatt papírhajót hajtogattam, mert kint esett az eső, és tudtam, hogy az eresz alatt óriási víztócsa lesz, ahol a szünetben majd eregethetem a papírhajókat. De a matekra már nem tudtam figyelni, amit Csíky tanár úr gyakorlott szemé észrevett, s kihívott a táblához. Persze, fogalmam sem volt a tananyagról, amit aztán pajeszhúzással és néhány jól irányzott pofonnal jutalmazott. Odahaza édesanyám és apám is megkérdezte, hogy mi történt velem, s amikor elmondtam, apám csak annyit mondott: „kisfiam, ahol fel-szedheted a tudást, megtanulhatsz valamit, ott azt kell tenned, mert örülj annak, hogy holnap már többet tudsz, és nem kell annyit dolgoznod, mint nekem”. A természetközelségbe, amit az esővíz is jelentett, tehát az is belefért, hogy tanulni kell. A tanulás életre szóló programmá vált, s ezt szeretném a mai gyerekeknek is átadni. Nem véletlen, hogy gyerektábort szervezünk a százhalombattai önkormányzat segítségével. Jómagam 20 évig dolgoztam Százhalombattán, a TEHAG-nál, ahol *Tölgy István* – akit Isten nyugosztaljon, mivel nemrégiben búcsúztunk el tőle – volt a főnököm, és csak jókat tudok róla mondani. Ő volt az egyik tanítómesterem, de ide sorolom *Antalffy Antalt*, *Kádár Mihályt* és *Pénzes Bethlent* is, akik már szintén nincsenek köztünk. Azért vannak élő tanítómestereim is, mint például a *Horváth házaspár*, *László és Gizike*. *Selmeci Tibor* és *Pék Gyula* bátyánk is, akik, hál’ Istennek még jó erőben vannak, szóval órájuk mindig hálás szívvel gondolok. Az elmúlt 50 év hatalmas korszaka a magyar halászatnak, s elődeink, tanítómestereink korszakos munkát végeztek. A modern halszaporítás, haltenyésztés, tógazdálkodás európai szintű alapjait Magyarországon rakták le. Visszatérve az előző kérdéséhez, a Paprika Tv-hez és a PR-hoz: a szakmát igenis el kell adni. Ha ugyanis ezt nem tesszük, nem tudjuk az embereket megismertetni a halászáttal, a hallal, a halételekkel, akkor úgy járunk, mint a szücsök, a vargák, az ácsok és még sorolhatnám a szebbnél szebb szakmákat. Ki beszél ma róluk? A halászat is erre a sorsra juthat, ha nem tesszük ellene. Em-léket kell állítani a múltnak, és jövőképet is adni. Igen, kell a szakmának, hogy a társadalom megismerje, méltányolja a munkánkat, higgye el, hogy a hal a legegészségszebb fehérjeforrás. Fogyasszon tudatosan, és akkor lesz jövője a szakmának, lesz ki-nek termelni, eladni a halat.

• Amikor a gyerekkorunkat idéztük, s az eső utáni pocolyában a papírhajókat eregettük – Ön Ercsiben, jómagam Csepelen – bizonyára Ön sem gondolt akkor arra, hogy 45–50 évvel később „vizes” tárgyalá-

A konferencia résztvevői

hogy gyakorlatiasabbá kellene tenni a szakmérnöki képzést is. Vallom, hogy az a hallgató, ki egy évet lehúz a fizikai dolgozók között, az egy életre szerez még egy diplomát. A halászat nem a mérnöki tudományok netovábbja, sokkal inkább a manuális, a kétkezi, az okos, a gondolkodó emberek szakmája ez. Én sokat tanultam, és tanulok ma is a szakmában megöregedett, sokat látott emberektől.

• Azt gondolom, hogy méltó helyre került ez a címzetes főiskolai kinevezés, már csak azért is, mert Önt joggal tartják a halász szakma egyik legjobb marketing- és – mai kifejezéssel élve – PR-szakértőjének. Rétimajorban nem csak a halászat és a környezetgazdálkodás példamutató, de például a Paprika TV-ben indított műsorával is sok hívet szerzett a halászoknak és a halfogyasztásnak.

– Az egész gyermekkori környezetem arra ösztönzött, hogy halász legyek. Ercsiben nőttem fel, a Duna mellett, s rólam közis-

ad. Katasztrófia az országnak, hogy sokan azt hiszik, hogy a munka csak kötelezettség. A munka örömforrás is, s aki ezt nem érzi meg gyermekkorában, az felnőttként is csak kínlódik az életben. Gyakran járok külföldre, például Ázsiába (Vietnám, Laosz), ahol a hat-tíz éves gyerekek a Mekong folyó mellett nőnek fel, s magam is láttam, hogy ezek a gyerekek egész nap zsákmány után járnak. Néhány apró hal, a nádlándzsával ejtett béka, fél vödör csiga, mindegy mi, csak meglegyen a napi zsákmány, a haszon, amivel segíthet a családnak. Messze vezetne ez a gondolatmenet, pedig csupán csak azt szerettem volna érzékelteni, hogy a gyermekkorom legnagyobb élménye az volt, hogy megtanítottak dolgozni és örülni az elért eredményeknek.

• S talán ne feledjük azt sem, hogy mi az ötvenes években benne éltünk a természetben! A Duna, a holtágak, az erdők járása volt a napi program.

Szent Péter-napi halászbúcsú

A hagyományos Szent Péter-napi Halászbúcsút immár nyolcadik alkalommal rendezték meg. Idén Százhalombatta város volt a vendég, akik színvonalas programmal mutatkoztak be, s új, változatos színpadi programokkal szórakoztattak kicsiket, nagyokat egyaránt. A szokásos haléltető verseny során ez évben is több mint félszázán mutatták be főzőtudományukat. Miután a haléltetőzők feltették a tűzre a bográcsokat, finom illat lengte be a népművészeti kirakodóvásár standjait. A családos vendégek a játszótér, az előadások, a sportprogramok és a fellépők produkciói között válogathattak. A délelőtti színesz-horgászverseny résztvevői és az estig maradó közönség tagjai az árnyas kerthelyiségben egy finom pohár bor mellett pihenhettek ki a halászbúcsú fáradalmait.

A Halászati és Öntözési Kutatóintézet (Szarvas), a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (Budapest) és az Aranypony Halászati Zrt., (Százhalombatta) július 12-én, szombaton a Szent Péter-napi halászbúcsú keretében megrendezte a „Halgazdálkodás természetvédelmi területeken” című workshopot, amelyet Dr. Váradi László főigazgató, (HAKI, Szarvas) nyitott meg. Előadást tartott Pintér Károly, az FVM főosztályvezető-helyettese, Dr. Szűcs István egyetemi docens (Debreceni Egyetem, AMTC AVK, Debrecen), Dr. Váradi László főigazgató (HAKI, Szarvas), Baczó Zoltán természetvédelmi referens (AGROPISC Rt., Homoródszentpál, Románia), Simay Gábor projektmenedzser (MME Budapest), Lévai Ferenc elnök-vezérigazgató (Aranypony Halászati Zrt., Százhalombatta).

sokon vesz részt, és azért küzd, hogy a magyar halászok – köztük Ön is – realisabb „vízdíjat” fizessenek.

– Valóban nem, de már gyermekkoromban is duzzasztottam a patakat, amiből persze komoly problémák is adódtak, amikor a szomszéd pincéjében úszni kezdett a hordó. De hiszek abban – s itt váltunk témát – hogy a magyarországi vízgazdálkodás gyökereiben megváltozik. Az Ön által is kezelt tárgyalásokról azt mondhatom, hogy jól állunk, mivel a vízügyesek is pozitívan állnak a problémák megoldásához. Gyakorlati szinten már szót értünk, de a probléma abból adódik, hogy az ország – a szegénysége ellenére – pazarlóvá vált. Nem tudunk bányászni a természeti értékeinkkel, s így van ez a vízzel is. Ahol megfoghatnánk télen a vizet, ott nem tesszük, s nyáron, aszályos időszak-

ban nem is tudunk öntözni. Amikor egy állami hivatal a sarcszedés jogával ruháznak fel – ugyanis annak nevezem, hogy a befolyó vízért fizetni kell – az olyan fokú arcátlanlás és pazarlás, hogy nehéz szavakba önteni. Ha ugyanis nem fogjuk meg a vizet, akkor az néhány óra múlva elhagyja az országot, s közben nem tudjuk hasznosítani.

• **Éppen azok a hasznosítók, akik a vízgazdálkodás szempontjából a legfontosabb szerepet játszik – nevezetesen a tó- és a mezőgazdák – fizetnek a vízért, miközben a környezetvédelem, a közcélú felhasználó nem fizet.**

– Az szép szlogen, hogy minden védett területen a vízszint 50 százalékát meg kell tartani a vegetációs időszakban, mert ez az ún. ökológiai víz, ami azért kell, mert a vízhez kötött életű állatok életterét – amelyek 90 százalékban halat esznek – biztosítani kell. De Magyarországon még senki nem adott egy fillért sem azért, hogy ezeket az élőhelyeket feltöltsük, az állatokat eltartsuk, miközben a vízért igen súlyos összegeket fizetünk. A vizes bizottság munkájával, hozzáállásával semmi baj nincs, de azzal igen, hogy kormányzati akarat kellene ahhoz, hogy az ország számára okos és célszerű dolgok ne mehessenek tönkre néhány ezreléknyi bevétel miatt. Ha mindig csak költségvetésben gondolkodunk, akkor baj van. A pénz érzékeny dolog, oda megy, ahol szeretik, s ahol pazarolják, onnan eltűnik. Nálunk lényegesen gazdagabb országokban sokkal takarékosabban bánnak a természeti erőforrásokkal, mint mi.

• **A Péter-Pál-napi halászbúcsú keretében rendeztek egy konferenciát, amelyen az is elhangzott, hogy egyelőre nem tisztázott, mely forrásból finanszírozzák az agrár-környezetgazdálkodási programot.**

– Az uniós tárgyalások során Magyarország rossz stratégiát követett az Európai Halászati Alap pénzeszközeinek igénylésénél. Dacára annak, hogy már akkor is volt arra utaló jel, hogy 2009-től egy forrásból kell fizetni a halastavakhoz kapcsolódó agrár-környezetgazdálkodási támogatásokat és a halászat fejlesztését szolgáló operatív programot. A felvetés a minisztérium akkori illetékesei elé került, de ők azt mondták, hogy a két alapnak nincs köze egymáshoz, az AKG a mezőgazdaságnál marad, mert ez a gyakorlat, míg a halászat fejlesztése az EHA-hoz kötődik. Kiderült, hogy ez a magyar álláspont nem igaz, s más országokban sem így működnek a programok. Nagyságrendi lehetőségünk lett volna arra, hogy a halászati alaphoz a mostani pénzeszközök dupláját igényelhessük. A stratégiai hibát tehát itt követték el a magyar kormányzati illetékesek, s amikor tavaly ősszel világossá vált, hogy az EMVA-ból nem hajlandóak finanszírozni az AKG programot, akkor kaptunk egy halvány ígéretet arra, hogy a program menjen le, van erre még két évünk, s a legrosszabb esetben a magyar kormány fog helytállni. Az azért nem képzelhető el, hogy a természetvédelmi értékek tekintetében legérték-

esebb magyar területek ne kapjanak támogatást! A szövetség álláspontja mindvégig egyértelmű volt: a halászat modernizációjára szánt pénzt nem szabad terület-alapú támogatásként kezelni. A magyar halászat ötven évig nem tudott forrásokhoz jutni, mert rendkívül költségigényes a halastavak rekultivációja. A gazdálkodásból erre sohasem lesz forrás! Ezek műszaki létesítmények, amelyeket nem korszerűsítettek, nem kotorták ki őket, 50–80 éve épült műtárgyak vannak rajtuk, nincs közlekedőút, infrastruktúra és a többi. Miközben ez az egyetlen olyan mezőgazdasági állattartó ágazat, amely megőrizte a békebeli teljesítményét. Annnyit termelünk, mint 1985-ben, igaz, erre nem vagyunk büszkék, mert többet kellene. De ha hozzátesszük, hogy ezt privatizálva, egész évi halászzal, nagyon sok befektetéssel, új halfajokkal, modern technológiák alkalmazásával értük el, akkor az állattenyésztési ágazatoknak példaképpül szolgálhatunk. S ha ez az ágazat nem érdemli meg, hogy egyszer egy olyan modernizációs forráshoz jusson nemzetközi alapokból, amelynek felhasználásával a következő ötven évben is azt tehesse, amit eddig tett, akkor nagyon nagy hibát követ el a kormányzat. A szövetség semmiképpen sem fogadja el a mostanra kialakult helyzetet, s ha uniós forrásból nem sikerül pénzt szerezni az AKG programhoz, akkor a magyar kormány – ahogy ez ígéretben el is hangzott – fizesse ki a támogatást. Ha kell, Strassbourgig elmegyünk az igazunkért.

• **Végezetül arról kérdezem, hogy mit tesz a halásztársadalom azért, hogy a fogyasztás a nyári időszakban is növekedjen?**

– A verseny már kikényszerítette, hogy jó minőségű, minél magasabb szinten dolgozozott, konyhakész haltermékeket állítsunk elő. Ma már korántsem azt nézzük, hogy mikor jó a halásznak halászni, hanem hogy mit igényel a piac. Elmúlt az az idő, amikor szeptemberben, októberben halásztunk, s decemberben, karácsonykor eladtuk a termés 70–80 százalékát. Napjainkban a haltermés 65–70 százalékát év közben értékesítjük, hiszen a vendéglátás nyáron jár a csúcson. A halnak folyamatosan ott kell lennie a boltokban, a szupermarketek halaspultjain, s ennek következtében nyáron is megtanultunk halászni. Van ennek persze, hátulütője is, de nincs más út. A verseny arra is jó volt, hogy észrevegyük: nem az a legfontosabb szempont, hogy mennyi halat termelünk, legalább olyan fontos az ár! Sajnos, a verseny sem tudja kipréselni belőlünk az összefogást. Magyar átok, hogy képtelenek vagyunk 15-en egy asztalhoz ülni, s úgy felállni mellőle, hogy egymás tenyerébe csapva megegyeztünk. Ennek okát ma sem tudom, de azt igen, hogy igen jelentős kárunk származik az összefogás hiányából. De remélem, hogy megérem még azt is, hogy lesz egy összefogáson alapuló modern halkereskedelem az ágazatban.

Hajtun György

Hortobágy ma már a haláról is híres

A Hortobágyi Halgazdasági Zrt. az ország legnagyobb mesterséges tógazdasága, hiszen 5500 hektár vízfelülettel rendelkezik a cég. Az utóbbi években keveset hallhattunk a gazdaságról, ami annak is köszönhető, hogy nincsenek botrányok, a gazdálkodás csendben és eredményesen folyik. Nem volt mindig így, de amióta Puskás Nándor vezérigazgató fiatal vezetői csapata intézi a cég ügyeit, azóta a hortobágyi tavak körül is elültek a negatív hírek hullámai. Nehéz, fáradtságos munkával tették rendbe a gazdaságot, s a 900 millió forint adósságállománnyal átvett cég ma már nyereséges. Öt év óta egy fillér állami támogatást sem kapnak.

Az 5500 hektáros tógazdaság valamennyi halastava védett természeti területen fekszik, a Hortobágyi Nemzeti Park részei, bioszféra-rezervátum és a Ramsari egyezmény hatálya alá tartozik, emellett a világörökség részét is képezi. A természetvédelmi előírások betartása alapvető szempont a gazdálkodásban, s hogy lehet a természetvédelmi és a gazdálkodási érdekeket egyeztetni, azt a vezérigazgató és munkatársai bebizonyították.

Fontos és szerencsés dolog, hogy ma már a természetvédelmi szakemberek is elismerik, gazdálkodás nélkül a halastavak természetvédelmi értékei nem tarthatók fenn. Puskás Nándor úgy fogalmaz, hogy a természetvédelem és a halgazdálkodás közvetlen céljai eltérőek ugyan, de az érdekük közös. Ez pedig nem más, mint az, hogy a halastavakban hosszú távon megmaradjon az eredményes tógazdasági haltermelés. Ez ugyanis a záloga annak, hogy az itt kialakult természeti értékek – amit a tudomány praktikusán tógazdasági ökoszisztémának nevez – is hosszú távon fennmaradjanak.

Puskás Nándor vezérigazgató

A Hortobágyon alkalmazott egyedi bio haltermelési technológiának köszönhetően olyan páratlan természeti értékek halmozódtak fel, amelyek Európában is ritkák, s amelyeket védeni, fenntartani kell.

A halaspulton mindig friss a termék

A védelem mellett fontos szemponttá vált, hogy a nagyközönség előtt is bemutassák ezeket az értékeket, így egyre nagyobb hangsúlyt kap a társaság életében az ökoturizmus.

A halgazdaságot a 2002-ben indított reorganizációs program keretében sikerült fejlődési pályára állítani, jelentette ki a vezérigazgató. A gazdálkodás nyereségessé tétele nem ment egyik napról a másikra, de a sziszifuszi munkának, a cég átvilágításának köszönhetően a cégvezetés lépésről lépésre korszerűsítette a gazdaságot. A számokról elég annyit mondani, hogy 2001-re 900 millió forint adósság halmozódott fel, s ennél kevesebb volt az éves árbevétel. Mára stabil gazdálkodást valósítottak meg, az adósságot kifizették, az árbevételt megduplázták (1,4 milliárd forint), a fennálló problémákat megoldották, s a tavalyi mérleg is pozitív eredménnyel zárult. Feloldották a természetvédelem és a gazdálkodás között fennálló antagonisztikus ellentétet is, hiszen megtalálták a közös hangot a természetvédőkkel. Nagy kihívást jelentett az is, hogy a cég eszközállományának évről évre bekövetkezett romlását meg kellett állítani, s éves szinten 150–200 millió forintos fejlesztéseket kellett végrehajtani. Az eredmények sorából kiemelendő, hogy a gazdaság éves szinten mintegy 400 millió forinttal járul hozzá a természetvédelmi- és vízügyi költségvetéshez.

Hortobágy szegény vidék, de a halgazdaság a vidék fejlődésének az egyik legnagyobb motorjává vált, hiszen az önkormányzatnak szinte egyedüli adófizetője, s a Hortobágyi Természetvédelmi és Génmegőrző Társaság mellett a legnagyobb foglalkoztató is egyben. A foglalkoztatottak száma 170 fő, de több családdal állnak gazdasági kapcsolatban, így a térségben mintegy 250 családnak biztosítanak kiszámítható megélhetést. Ennek megfelelően a társaság a természetvédelmi és gazdasági feladatok mellett igen jelentős térségi, szélesebb értelemben társadalmi funkciót is betölt. A cég állami tulajdonban van, amit a rendezett gazdálkodás és a fent említett értékhalmozás kapcsán kialakult különleges rendeltetésből fakadó nemzeti parki státusz is indokoltá tesz.

Az elmúlt öt év alatt jó csapat kovácsolódt össze. A vezérigazgató úgy fogalmaz, hogy a 170 ember munkájának gyümölcsésként sikerült elérniük az eredményeket, s a vezetésben – mind a kereskedelemben, mind a termelésben és a számvitelben – kiki magas színvonalon végzi a munkáját a maga területén. A gazdálkodás eredményességét azonban több költségvetés jelentősen rontja. Ilyen a népies nevén vízdíjként emlegetett költségvetés, amelynek csökkentéséért a halász szakma egésze

küzd évek óta. A vízgazdálkodással kapcsolatos problémakör azonban túlmutat a tógazdaságok nehézségein, hiszen világszerte a fokozódó édesvízhiány, így az országban visszatartott víz, és az azzal való gazdálkodás jelentősége felértékelődött. Sajnálatos módon a jelenlegi vízszolgáltatási rendszer alkalmatlan e szempont kezelésére, sőt mondhatsz, ellentétes folyamatot generál.

A Haltermelők Országos Szövetsége és TermékTanácsa többször kezdeményezett tárgyalásokat a vízügyi szolgáltatókkal, hatóságokkal, s ennek köszönhető, hogy létrejött egy „vizes bizottság”, amely számba

Sebestyén Attila, a Hortobágyi Halgazdaság Zrt. kereskedelmi igazgatója a halbolt nyitásának egy éves évfordulójával kapcsolatban elmondta, hogy ez alkalomból kiskereskedelmi akciókkal várják a vevőket. Pontgyűjtő akciót indítottak, s aki elegendő pontot gyűjt

Sebestyén Attila kereskedelmi igazgató

össze, az kisebb használati tárgyak közül válogathat. A debreceni éttermek – ha szabad ezt mondani – rászoktak a hortobágyi halra, s a bolttól veszik, rendelik a szükséges halmennyiséget, ahonnan feldolgozottan, konyhakész formában akár házhoz is szállítják a kért terméket. Az éttermi akciókkal bebizonyosodik a helyi lakosok és a turisták számára is, hogy érdemes édesvízi halat fogyasztani, mert ízletes és változatos ételek készülnek belőlük. Olyan ételek, amelyekkel ritkán vagy egyáltalán nem találkozunk a fogyasztók. Az akcióhoz három étterem kapcsolódott, de ennél többel van üzleti kapcsolatuk. S ahogy az egyik étterem pincére is megerősítette, ezekben a hetekben lényegesen megnőtt a halételek fogyasztása.

A valódi siker azonban az lesz, hogy ha a debreceni halfogyasztás legalább megduplázódik. A hortobágyi cég ezen is dolgozik...

Természetvédelmi rendeltetésű halastavak működtetésének tapasztalatai a Hortobágyi Halgazdaságban

Halasi-Kovács Béla, Puskás Nándor

Hortobágyi Halgazdaság Zrt., Hortobágyi Halastó

A Hortobágyi Halgazdaság Zrt. halastavainak teljes területe – 1998 óta, a Hortobágyi Nemzeti Park részeként – védett természeti terület. A védettség státuszából fakadó természetvédelmi korlátozás új helyzet elé állította a társaságot. Ezen túlmenően a természeti értékek védelme, a nyereségorientált termelés mellett, a tulajdonos – a környezetvédelmi miniszter – kiemelt elvárásai között is megjelent. A termelés fenntarthatósága érdekében részben új technológiai elemek, részben kiegészítő módszerek kidolgozására volt szükség. Ezek megteremtésére a halgazdaság munkatársai 2002. óta végeznek kutatás-fejlesztési munkát.

A munka során cél volt a természeti értékek megőrzése, illetve fejlesztése oly módon, hogy ezzel együtt megőrizhető legyen a halállomány a halfogyasztó madaraktól, elsősorban a nagy kárókatonától. A fejlesztések elméleti alapját az a felismerés képezte, hogy a halastavak mint mesterséges sekély vizes élőhelyek fenntartására mind természetvédelmi, mind közgazdasági szempontból az extenzív tógazdálkodás nyújtja a legmegfelelőbb megoldást. Az eredményeket a madár-monitorozás adatai támasztják alá.

A fejlesztések eredményeként létrejött a halastavak tömbösített rendszere, vagyis a veszélyeztetett korosztályok termelése azokon a területeken történik, ahol a szükség-szerű madárriasztás a lehető legkisebb zavarással jár. Kismértékben átalakult a népesítés szerkezete, továbbá a kihelyezett halak testmérete mind az ivadék, mind a nyújtott korosztály esetében nőtt. A termelő tavak mellett ún. madáretető tavak kialakítása és működtetése kezdődött el.

A munka megkezdése óta a társaság eredményeinek javulása – természetvédelmi és gazdasági szempontból egyaránt – azt mutatja, hogy jó úton járunk, a Hortobágyon kialakított módszer eredményei hasznosíthatóak lesznek más természetvédelmi területen működtetett tógazdaságok számára is. A valódi siker azonban az lesz, hogy ha a debreceni halfogyasztás legalább megduplázódik. A hortobágyi cég ezen is dolgozik...

veszi a problémákat. A bizottságnak Puskás Nándor is tagja, aki úgy gondolja, hogy a vízszolgáltatással kapcsolatos költségelemek – Hortobágyon ez az összeg már eléri a 150 millió forintot évente – gazdasági szempontból nehezen értelmezhetők, s rengeteg anomáliával terheltek. A probléma többek között az, hogy a szolgáltatás sokszereplős, s ezért is lép fel egy szolgáltatási ár-érték arány torzulás. Azokat a vizeket, amelyek gravitációval érkezik a Hortobágyra, irreálisan magas áron adják a tógazdaságnak. A tárgyalások arra irányulnak, hogy országos szinten dolgozzanak ki egy vízgazdálkodási stratégiát. A vizes bizottság tárgyalásai hasznosak, mert a vízügyi szakárca képviselői egy asztalhoz ültek a tógazdálkodással, s közös gondolkodással kívánják a vízszolgáltatást rendbe tenni. Ez elengedhetetlen ahhoz, hogy az ország eredményesebben, hatékonyabban gazdálkodjon édesvízkészletével.

Hortobágy nem híres a túlzott halfogyasztásáról. A halgazdaság kereskedelmi tevékenységét az alapozza meg, hogy a tógazdaság kiváló ökológiai adottságokkal rendelkezik, s az extenzív bio haltermelés technológiájával kiváló minőségű halat állítanak elő. Ez azonban kevés a biztonságos piaci részesedés megszerzéséhez. „A kereskedelemben soha nem lehet elégedett az ember, és nem szabad hátradőlni”-jelentette ki a vezérigazgató. A tapasztalatok szerint a kereskedelmi láncok, agresszív piacpolitikájuk révén, komoly bevételkiesést okoznak a halgazdaságoknak, így

a hortobágyi cégnek is. Nem csoda, hogy a közelmúltban már nem küzdöttek olyan vérmesen a bekerülésért egyes kereskedelmi láncoknál, mint korábban, s a lefelé szorító áralkuk miatt több alkalommal felálltak a tárgyalóasztaltól is. Más piacok után néztek, és találtak is, vagyis a kereskedelmi láncokon kívül is van élet.

Új piaci szegmest jelentett az is, hogy egy évvel ezelőtt Debrecenben nyitottak egy halboltot, amelyen keresztül nem csupán a lakosságot látják el élő és feldolgozott hallal, hanem az éttermeket is. Ennek hozománya, hogy a debreceni éttermek közül háromban is hortobágyi halakból elkészítenek menüsört, s ezeket a halételeket egész nyáron kínálják a betérő vendégeknek, mégpedig elérhető, kedvező áron. A halgazdaság ma már kész arra, hogy a feldolgozójukból olyan konyhakész termékeket szállítsanak, amelyek megfelelnek a legmagasabb élelmiszerhigiéniai követelményeknek, így a közületi vevők (pl. éttermek) igényeinek is. Bár még az akcióprogram elején járnak, a siker borítékolható, ugyanis már most látható, hogy a lakosság igényli a jó minőségű magyar halból készített ételeket. Mára az is világossá vált, hogy az alacsony éttermi fogyasztás oka sok esetben nem az igény, hanem a kínálat hiányából adódik. Ezért javasolja Puskás Nándor a többi halas cégnek, hogy indítsanak hozzájuk hasonló akciókat a szűkebb környezetükben, így akár országosra is nőhet ez a kezdeményezés.

H. Gy.

Erősödő akvakultúra az EU-ban

A közelmúltban két fontos „brüsszeli” tárgyaláson vett részt Tölg László, a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsának munkatársa. A május 23–24-én a Kanári-szigeteken megtartott FEAP-ülésen (Európai Halászati Szövetség) Tölg László az édesvízi bizottság levezető elnökeként, míg Csoma Gábor a Haltermosz társelnökéként volt jelen. Június 8-án Brüsszelben az ACFA (Halászati és Akvakultúra Tanácsadó Testület) 2-es csoportja ülésezett, amelyre Tölg László a FEAP-bizottság tisztviselőjeként kapott meghívást.

Az Európai Halászati Szövetség az éves rendes közgyűlését a Kanári-szigeteken rendezte meg, május 23–24-én. Köztudott, hogy a FEAP munkájában csak a 2004-es bővítés óta kapott nagyobb szerepet, hangsúlyt az édesvízi haltermelés, a tógazdálkodás, lévén, hogy az újonnan csatlakozott közép-kelet-európai országokban – ahol nincs tengerpart – sokkal nagyobb mértékű a tógazdálkodás, mint a korábbi 15 uniós országban. Ebből adódik, hogy nekünk, magyaroknak a FEAP édesvízi bizottságában zajló munka a fontos, s külön is megtisztelő, hogy a bizottság levezető elnöki tisztét Tölg László, a Haltermosz munkatársa tölti be 2010. májusáig, az új választásig.

Dráguló termelés

Az édesvízi bizottság ülésén a francia, a holland, a német, a cseh és a magyar haltermelők szövetsége képviseltette magát, s ahogy ez a korábban megszokott rend sze-

rint zajlott, a szövetségek képviselői most is beszámoltak országaik előző évi haltermelési eredményeiről. A franciák részéről – mivel ők először vettek részt a bizottság ülésén – *Dominique Duval* nyitotta a sort. Franciaországban 70 ezer hektár halastó működik, de nem jellemzően pontyot termelnek a tavakban. Leginkább a tokfélék szaporítási, tenyésztési kultúrája terjedt el, elsősorban a kaviártermelés miatt, hiszen e termék piaca nagy ütemben fejlődik. A francia beszámolót a német képviselő, *Christian Proske* mondandója követte, aki a német pontytenyésztés mennyiségi visszaesésének elsődleges okát a kormorán elszaporodásában és a KOI-herpeszvírus megjelenésében látja. *Christian Proske* nem titkolta, hogy 2007-ben Németországban ezer tonna ponty pusztult el a KOI-herpeszvírus megjelenése miatt. A kormorán szintén nagy mennyiségű ivadékot és tenyészhalat pusztított el, s ez is jelentősen csökkentette a halállományt. Az emelkedő termelési költségek miatt (üzemanyag, ta-

karmány, energia stb.) a kihelyezéseket is mérsékeltek a német gazdák. Meglepő volt, hogy a 700–800 kilogramm/hektár kihelyezésről 600 kilogrammra csökkentették a kihelyezett halmennyiséget (nálunk magyaroknál átlagosan 320 kilogrammot tesz ki az egy hektárra jutó kihelyezés), de a költségnövekedés így is jelentős problémát okoz az idén a tógazdaságokban.

A német tógazdák az elmúlt évben három toktermelő telepet hoztak létre. E telepeken egyre nagyobb a kaviártermelés. Az elmúlt évben 700 tonna afrikai harcsát állítottak elő Németországban, míg az idén ezer tonna afrikai harcsa termelését tervezik abban bízva, hogy az igen alacsony, és a termelők számára elfogadhatatlan piaci ár emelkedik. A németek afrikai harcsa-termelési kapacitása egyébként 900 tonna körüli. A pontyákról szólva *Christian Proske* elmondta, hogy várakozásuk szerint a jelenlegi 1,90 euró körüli ár 2,30 euróra emelkedik. Dolgoznak az angolna állomány rehabilitációs tervén, amiről az tudható, hogy több tagállamra is kötelezettséget róhat a végrehajtása. Nekünk, magyaroknak az a hivatalos álláspontunk, hogy a rehabilitációs terv végrehajtásának ne vonatkozzon, mivel folyóink a Fekete-tenger felé folynak, így igen kicsi, mondhatni nulla az esélye annak, hogy a magyar vizekből az angolna eljusson a Sargasso-tengerbe.

A fogas süllő-termelés fejlesztését – akárcsak idehaza – a németek is szorgal-

A magyar tógazdálkodás még nem elismert az európai akvakultúrában

Tölg László itthon is népszerűsíti a halat, a halfőzést. Csopakon is gyorsan kiürült a bográcsa....

mazzák, mivel kedvező a piac, de az intenzív rendszerekben egészségügyi problémák okoznak nehézségeket. Ugyancsak ez a problémakör érinti egy új halfajt, a sávós sügér termelését is, amely iránt a magyar tógazdák is érdeklődnek. Christian Proske kitért a tavaszi virémiára, mint a tilalmi listán szereplő betegségek egyikére. Két-három éve hangoztatja a német szakember, hogy ilyen probléma nincs a tógazdaságokban, s az a véleménye, hogy ennek a betegségnek nem volna szabad a listán szerepelnie. A magyar álláspont ezzel ellentétes. Tölg László elképzelhetőnek tartja, hogy fel kell adnunk ezt a véleményünket és csatlakoznunk kell a már többségben lévő, azt a listáról levenni szándékozó országokhoz.

A csehek részéről Jan Huda, a cseh haltermelők szövetségének az elnöke, a treboni tógazdaság igazgatója (a gazdasághoz 15 ezer hektár vízfelület tartozik) számolt be hazája tógazdasági haltermelésének tavalyi eredményeiről. Míg tavaly arról adtak számot, hogy elfogyott a ponty, addig mára az derült ki, hogy tavaly év végén, idén év elején a magyar piacra is bejutott a cseh ponty. Az ülésen rákérdeztek arra, hogyan van-e KOI-megbetegedés a cseh tavakban. Jan Huda – miként évekként ezelőtt – ezúttal is határozott nemiellel válaszolt, s ilyen egészségügyi problémájuk nem is volt.

Új akvakultúra

Az ACFA 2-es munkacsoportjának elnöke az a Richi Flynn, akit a Haltermos horgászjegy tagozata már megismert az írországi tanulmányútja során. Az egynapos ülés napirendjén szerepelt a víz keretirányelv alkalmazási tapasztalatainak a megvitatása. Tölg László a magyar véleményt tolmácsol-

va arról számolt be, milyen anomáliák keletkeztek bizonyos jogszabályok bevezetésével a magyar tógazdaságokban. Az ülésen jelen volt a Környezetvédelmi Általános Igazgatóság képviselője, aki érdeklődve hallgatta, milyen küzdelmet folytat a szövetség a magyar államigazgatással annak érdekében, hogy elismerjék a tógazdaságok környezetre gyakorolt pozitív hatásait. Így végre ne csak vízszennyezőnek tekintsek a haltermelőket, hanem az irányelvnek megfelelően, módosított víztestnek ismerjék el a magyar tógazdaságokat. Az új tagállamok csatlakozásával egy új akvakultúra-technológia került be jelentős területtel az Európai Unióba, s minden bizonnyal azért alakulhattak ki a mostani anomáliák, mert a brüsszeli döntéshozók sem ismerik a tógazdasági technológiákat. Érdekes volt hallani, hogy a spanyolok a magyarokéhoz hasonló problémákat vetettek fel, így a szennyvíz bírság mértékének a növekedését, a bejövő és kimenő vízparaméterek különbözőségeiből adódó problémákat. Sok esetben a spanyol tavaknál is rosszabb a bejövő víz minősége, mint az elengedetté, s ennek ellenére nem kapnak kompenzációt. Ha viszont túllépik a határértékeket, akkor komoly bírságot kell megfizetniük.

Az ülésen rákérdeztek a tagállamok képviselőinél, hogy hazájukban hogyan történik a természetes vizek halpótlásának állami támogatása. A válaszokból kiderült, hogy Németországban, Csehországban lehetőség nyílik arra, hogy az állam tulajdonában lévő vizek halkihelyezéséhez az állam támogatást adjon nemzeti forrásból. Ezek után informális fórumon a spanyol képviselőtől is azt a tájékoztatást kapta Tölg László, hogy náluk is van lehetőség erre a megoldásra. Kérdés, vajon Magyarorszá-

gon a szakigazgatás biztosítja-e ezt a lehetőséget a halgazdálkodók számára?

Az ülésen szó volt a termék címkézéséről. Egyedi termék címkézést szeretnének alkalmazni Európában, természetesen nem az élő, hanem a piacra került halakon. Tölg László megkérdezte, hogy mi van abban az esetben, ha maga az élő hal az áru? Magyarországon ugyanis az élő hal árusítása napjainkban is gyakorlat. A válasz az volt erre, hogy csak azon tagországban lép életbe ez az ajánlás, amelyik hajlandó bevezetni ezt a direktívát. Az elgondolás csupán a piac védelme érdekében született, mivel harmadik országokból – elsősorban a Távol-Keletről – olyan mennyiségű import hal érkezik az uniós piacra, hogy veszélyezteti a belföldi piacokat. S nem csupán a mennyiséggel van probléma, hanem a minőséggel is. Hollandiában például többször kiderítette a fogyasztóvédelmi hatóság, hogy az import halban nehézfémek, malachit-zöld-maradvány található. Éppen ezért a FEAP egységes uniós címkézést kíván alkalmazni annak érdekében, hogy a fogyasztók számára egyértelműen kiderüljön a hal eredete és minősége, s az, hogy mit is tartalmaz az adott termék.

Parázs hangulatban

Az ír elnök parázs hangulatot varázsolt az ötödik napirendi pont keretében, mivel eléggé indulatosan fogalmazta meg véleményét a Natura 2000 területekről szóló jogszabály alkalmazásáról a Környezetvédelmi Általános Igazgatóság képviselőjének. Amikor ugyanis a jogszabályt elkezdték megalkotni, a környezetvédelmi igazgatóság azt ígérte a FEAP-nak, hogy a Natura 2000 előírásai nem vonatkoznak az akvakultúra képviselőire. Vagyis elismerik azt a tevékenységet, amit a haltermelő a környezetben folytat, hiszen az nem mond ellent a Natura 2000 előírásainak sem.

Úgy tűnik, hogy Írországból nem így történtek az események: kijelölték a Natura 2000 területeket, aminek következtében az akvakultúras területek 25–30 százaléka bekerült a Natura 2000 programba (nálunk 75 százalékos ez az arány). Írországból olyan korlátozó rendelkezéseket kívánnak bevezetni, amelyek lecsökkenthetik az egyébként is alacsony termelési szintet. Ez pedig a gazdálkodás finanszírozását teszi lehetetlenné, hiszen a bankoknál is rosszabb hitelezési besorolást kap a gazdálkodó. Az ír elnök arra kérte a környezetvédelmi igazgatóság képviselőjét, hogy járjanak el az eredeti ígéretnek megfelelően, vagyis az akvakultúras területekre ne vonatkozzon a Natura 2000 programból adódó korlátozás. Magyarországon egyébként nincs ilyen korlátozás a tógazdaságoknál, s tudomásunk szerint a környezetvédelmi tárca nem is kíván korlátozni semmit azon túl, amit a „Jó tógazdálkodási gyakorlat”, s az agrár-környezetgazdálkodási program előír.

h. gy.

A bajai hal nagy napja

Ismét eljött az idő, hogy egy igazi népiünnepély keretében – amely nem melleleg Magyarország egyik legnagyobb gasztronómiai fesztiválja – megünnepelhessük a nyarat, a Dunát, a halakat, no meg azokat, akik a legjobban tudják elkészíteni őket. Ez pedig a 13. Bajai Halfőző Fesztivál volt. Egy helyi lakostól – hiteles személytől – hallottam a legpontosabb definíciót, amely szerint a bajai halászlé jellemzője, hogy szabad tűzön, bográcsban, férfiak főzik és „gyufatésztaival” fogyasztják.

Azt már Herman Ottó fogalmazta meg, hogy „azt hinné valaki, hogy egyszerű dolog tüzet rakni, vagy megfőzni vagy megsütni a halat, és avval vége? Jaj, de közönséges sütés-főzés és a halász sütés-főzése közt van akkora különbség, mint a reggeli csöndes mise és a fényes nagy mise között: nem elég ahhoz a tudomány, ész kell ahhoz”. Bármilyen könnyűnek is tűnik – hal, vörshagyma, pirospaprika, só, víz és tészta –, jó halászlét nem mindenki tud készíteni. Sokak szerint az igazi bajai halászlé az igazi bajai tudománya. Erről tettek bizonyosságot július 12-én, szombaton a 13. Bajai Halfőző Fesztiválon is.

Tömeges „halpusztulás”, s – dr. Révfy Zoltán polgármester beköszöntője szerint – az eddigieknél is fűszerebb és pikánsabb fesztivál várta az idelátogatókat július 10. és 13. között. Idén ugyanis a szokásos egynapos eseményt négy napra bővítették a szervezők, így a látogatóknak is kijutott a feladatokból, ha másból nem, a kóstolásból vagy az éjjeli mulatságból. Csütörtökön környékbeli hagyományörző csoportoknak köszönhetően Felső-Bácska néptánca mutatkozott be a Szentháromság téri nagyszínpadon. A hosszú hétvége alatt közkedvelt művészek, zenekarok élő koncertjei szórakoztatták a vendégsereget. A belváros különböző helyein változatos kísérőrendezvényeket tartottak. Például Pump Károly fotóművész dunai árvízét megőrkítő fényképeiből nyílt kiállítás a Petőfi-szigetre vezető hídon. A kísérő-

Gróf József agrárminiszter – ha teheti – ott van Baján

rendezvények között szerepelt például a Fesztőiskola, melyben a Magyar Képzőművészeti Egyetem hallgatói 3 napig Baján, a történelmi belvárosban, továbbá 3 héten keresztül Baján és környékén alkottak.

Az idei évtől a Baja Marketing Kft. szervezi a rendezvényt, melynek ügyvezetője, Bócsa Barnabás elmondta: a hozzájuk beérkezett vélemények szerint nagyon jól sikerült az idei halfőzés. Csütörtöktől vasárnapig óriási tömeg vett részt a programokon. Ebből is látszik, volt létjogosultsága, hogy négy napra bővítették a fiesztát. Külön öröm volt számukra, hogy semmiféle atrocitás, rendbontás nem történt a fesztivál

ideje alatt. Nagy hangsúlyt fektettek a megfelelő infrastruktúra kiépítésére, a tisztaságra, a mobil WC-k nagy számára. Osztatlan sikert aratott a főzők között, hogy a padok 90 százaléka új volt.

A Bajai Horgász Egyesület 10 mázsa méretes pontyot és 10 db számozott kapitális pontyot telepített a Sugovicába, s aki az első három ezek közül kifogta, díjat kapott.

A fesztivál központi eseménye, maga a halfőzés szombaton délután kezdődött, 18 órakor dr. Révfy Zoltán polgármester ünnepélyes tűzgyújtásával, melyet követően sűrű füstfelhő mögé rejtett a város szíve, a Szentháromság tér és környéke, valamint a Petőfi-sziget. A rendezvényen idén is közel másfélezer bográcsban kezdett egyszerre főni a helyiek nemzeti eledele, a bajai halászlé.

A fesztiválon a város lakói és az elszármazottak mellett ezúttal is ismert színészek, politikusok és sportolók sürgölődtek a bográcsok körül. Mint a polgármester elmondta, 1996-ban rendezték az első fesztivált, abban az évben még 463 bográcsban rotogott a halászlé. Akkor a főzéshez 3 tonna halat, 3000 darab vörshagymát, 150 kiló paprikát és 4000 liter vizet használtak, s az ingyeneset 6000 vendég fogyasztotta el. A legidősebb halfőző 76, a legfiatalabb 12 éves volt. Az eddigi rekordot az ezredforduló éve tartja – 2000-ben 2014-en főztek egyszerre. Mint megtudtuk, kis honunkban Baján fogyasztják a legtöbb halat, évente fejenként 66 kilót, miközben az országos átlag 3,7 kilogramm. Ezen a szombaton dr. Révfy Zoltán polgármester jelére 1500 bográcsgazda kezdte egyszerre elkészíteni remekművét. Szerény számítások szerint a bajai specialitáshoz ezen a szombaton 12 tonna hal, 1800 kg vörshagyma, 240 kg só, 600 kg törött paprika és 14.000 liter víz kellett. A négynapos rendezvényre csaknem százezren voltak kíváncsiak.

Aki még nem próbálta, annak talán nem is lehet teljes képe Bajáról és a bajaiak életéről.

Halászlé vagy hallé, dunai vagy tiszai, tésztaival vagy tészta nélkül, hosszán vagy röviden főzve? – e kérdésekben ma is folyik a vita – mondta Gróf József miniszter, aki maga is rendszeres résztvevője a fesztiválnak. Baja szerencsés város. Minden adott ahhoz, hogy egy ilyen nagyszabású gasztronómiai rendezvényt megszervezzenek: a Duna és a Sugovica halban gazdag vize, a város mediterrán hangulata és barátságos légköre, és nem utolsósorban a bajai emberek több évszázados tapasztalata, tehetsége és hozzáértése, mellyel a legfinomabb, legízesebb halászlét készítik el. Mindezeknek köszönhető, hogy a Bajai Halfőző Fesztivál az ország és Európa kiemelkedő jelentőségű kulturális és turisztikai értékévé vált.

Vinicz

Már nagyüzemben is főzik a bajai hallét